

Utvalget har gjennom hele rapporten definert en rekke målsettinger, på forskjellig nivå. Det er viktig at definerte målsettinger henger sammen med vurderinger av dagens situasjon og analysen og drøftingen av strategiene framover. Vi lever i en verden hvor biologiske, psykologiske, sosiale og miljømessige fenomener er gjensidig knyttet til hverandre. Dette er spesielt viktig å ha med seg i en omsorgsplan, siden omsorg er sektorovergripende og målgruppen er alle, i livets ulike faser. Dette gjør det nødvendig å gå utover konvensjonelle faglige begrensninger, noe som kan gjøre det relativt formålsløst, eller i alle fall vanskelig å forsøke å utarbeide klare målsettinger.. Samtidig er det også slik at viktige målsettinger **må** "løftes" fram, og der det er mulig, også konkretiseres gjennom tiltak. Dette er særdeles viktig i offentlig sektor som fremdeles preges av legitimasjonsunderskudd. Vi må imidlertid være klar over at det er et meget komplisert forhold mellom strukturelle, manipulerbare faktorer og personlige og psykologiske faktorer. Det er dette omsorg handler om.

Forholdet mellom mål og middel er en diskusjon som har pågått i all tid. Det var opprinnelig en filosofisk diskusjon. Utvalget har lagt en "Platonisk" tanke til grunn for denne avklaringen:

Mål er: *Kriterier for adferd*. Tiltak og virkemidler er: *Adferd*.

Den overordnede formuleringen - samfunnsmålet må være et mål av høyeste verdi. Instituttet for sosialvitenskaplig forskning har utarbeidet et samfunnsmål i samarbeid med Johan Galtung. Utvalget gjør denne definisjonen til sin:

Samfunnsmål:

"Den overordnede målsettingen må være å legge betingelsene til rette for at det enkelte samfunnsmedlem skal få det så godt som mulig innenfor et rettferdig samfunn."

Med et rettferdig samfunn menes et samfunn der bunnivået for livskvalitet er høyt, og et samfunn som ikke står i utbytte til andre samfunn og/eller framtidige generasjoner. Dette er et mål som er uavhengig av tid og rom, men samtidig så konkret at det kan henvises til i viktige ideologiske fordelingsspørsmål.

Omsorg er et av flere områder som må ha målsettinger som kan bidra til realisering av dette viktige samfunnsmålet. På side 27 til side 29 i rapporten har utvalget drøftet seg fram til elementer i hva som skal prege omsorgstjenestene i Lunner. Punktene 7.1, 7.2, 7.3, 7.4 og 7.5 kan samordnes og konkretiseres i et overordnet mål for tjenestene, et mål som henger sammen med det ovennevnte og overordnede samfunnsmålet:

Omsorgsmål:

Hovedmålet med omsorgstjenestene i Lunner skal være preget av at de som mottar disse tjenestene skal kunne være(1) aktive,(2) ha samhørighet(3), god selvfølelse og(4) en grunnstemning av trygghet og glede.

Selv om målsettingen er overordnet kan det måles gjennom først og fremst kvalitative metoder, i hvilken grad målsettingen realiseres.

1. En person som er aktiv er en person som har appetitt og livslyst, interesserer seg for, engasjerer seg i og deltar i noe utenfor en selv. Noe som representerer en utfordring og som oppleves som meningsfylt.
2. Samhørighet har å gjøre med gode interpersonlige forhold; har et nært, varmt og gjensidig forhold til minst ett annet menneske. Har kontakt, vennskap, lojalitet; har fellesskapsfølelse og tilhørighet i en gruppe.
3. God selvfølelse har en person som føler seg vel som menneske, følelse av å mestre, av å være nyttig, aksepterer seg selv som verdifull, fravær av skyld - og skamfølelse, lever opp til egne standarder.
4. En grunnstemning av trygghet og glede kan forbindes med rike og intense opplevelser av skjønnhet, av innsikt eller samfølelse med natur, er åpen og mottakelig, ikke avstengt overfor den ytre verden, Fravær av angst, uro, bekymring og smerte og preges av harmoni.

Utvalget har på side 30-32 utarbeidet en handlingsplan. Handlingsplanen er ment å bidra til å realisere det ambisiøse målet utvalget har definert for omsorgstjenestene. Handlingsplanen er selvsagt virkemiddelorientert. Det er snakk om adferd for å realisere en målsetting. Utvalget mener at handlingsplanen er konkret nok til å danne grunnlag for handling. La oss likevel ta to eksempler for å vise hvorledes utvalget tenker at tiltakene henger sammen med både det overordnede målet for omsorgstjenestene og samfunns målet:

Kulepunkt 3 under ”tiltak med økonomiske konsekvenser”;

- ”Dagtilbudene må bygges ut for alle grupper. Dette gjelder også differensierte arbeidstilbud. Hjemmeboende eldre funksjonshemmede, demente, PU og personer med psykiske lidelser må ha spesielt fokus. Det samme fokus på settes på utviklingen av dagtilbud sør i kommunen. Punktet henger nært sammen med investeringsløsningen nedenfor”.

Realisering av dette målet vil kunne føre til at de som deltar i dagtilbudene vil engasjere seg i noe ”utenfor en selv”. De vil kunne være aktive og de vil kunne utvikle et følelsesmessig forhold til en eller flere personer. Vi vet at dagtilbudene oppleves som svært verdifulle. Vi må anta at de er preget av harmoni og glede. Utvikling av dagtilbudene vil således bidra til å realisere hovedmålet utvalget har definert for omsorg. Dette henger igjen sammen med samfunns målet hvor det blant annet er en målsetting å legge til rette for at ”den enkelte får det så godt som mulig.....”

Målsettingen i kulepunktet ovenfor kan måles. Det kan måles som produkt; Antall som får tilbud om dagtilbud. Det kan måles i forhold til service; Åpningstider ved dagsenteret eller bevertningstilbud. Effekten kan måles; Andel av de som har fått tilbud som deltar, eller kunnskap innenfor tema som har vært drøftet. Målsettingen kan også måles i forhold til opplevd kvalitet(jfr pkt 1-4 ovenfor)

Kulepunkt under ”Investeringer”

- ”LOS bør utvikles som omsorgssenter.....”

Utbyggingen av LOS som omsorgssenter berører selve kjernen i den overordnede målsetting for omsorgstjenestene. Den enkelte skal kunne bo i egen bolig så lenge som mulig. Dette ønsker 6 % av den norske befolkningen. Omsorgssenteret, som det står i rapporten, skal ha dagtilbud. Det skal være mulig å dyrke både fellesskap og særegenheter. Omsorgssenteret vil bidra til samordning av kompetanse og til ressursmessig drift. "LOS bør utvikles som omsorgssenter..." er ikke en målsetting, men et virkemiddel(en adferd) for å realisere hovedmålet. Et omsorgssenter vil føre til aktivitet, trygghet, integrering, stabilt forhold til enkeltpersoner eller grupper. Altså: LOS vil kunne bidra til å nå det overordnede mål som er definert for omsorgstjenestene og dermed også et viktig ledd i realisering av samfunnsålet.

Viktige forhold som effekt, kvalitet, service, produkt og ikke minst effektiv ressursdrift kan måles gjennom bruk av ulike metoder.